

PREGLED STANJA VARNOSTI KOLESARJEV V OBDOBJU 2017 – 2021

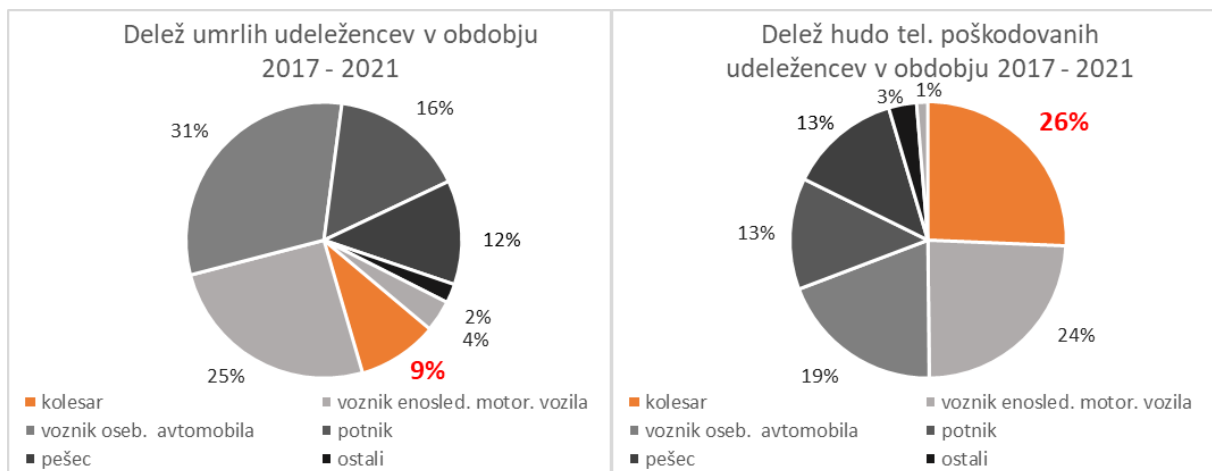
Pregled stanja prometne varnosti kolesarjev vsebuje tiste prometne nesreče, v katerih so bili udeleženi kolesarji in sicer v obdobju od leta 2017 pa do vključno 2021. Podatki za leto 2022 so začasni in neuradni.

1. Prometne nesreče in posledice v zadnjih petih letih

LETO / obdobje	Št. PN z udeležbo kolesarjev	Posledice (poškodbe) kolesarjev			delež umrlih kolesarjev v %
		Smrt	Huda tel.pošk.	Lažja tel.pošk.	
2017	1187	11	189	859	10,6%
2018	1210	8	189	880	8,8%
2019	1310	9	200	935	8,8%
2020	1293	8	206	928	10,0%
2021	1364	10	228	951	8,8%
primerjava 21/17	15%	-9%	21%	11%	
primerjava 21/20	5%	25%	11%	2%	

V letu 2021 (2020) so bili kolesarji udeleženi v 1.364 (1.293) prometnih nesrečah, ki so se pripetile na slovenskih cestah. Število prometnih nesreč se je v primerjavi z letom poprej povečalo in sicer za 5 %. V omenjenih prometnih nesrečah je umrlo 10 (8) kolesarjev oz. 2 več kot v letu 2020. V primerjavi z letom 2017, je v letu 2021 umrl en kolesar manj.

Število hudo telesno poškodovanih se je povečalo – v primerjavi z letom 2020 se je povečalo za 11 % (206 v letu 2020), v primerjavi z leto 2017 pa za 21 %. Število hudo telesno poškodovanih kolesarjev je v letu 2021 najvišje od leta 1994 dalje! Število lažje telesno poškodovanih kolesarjev se je povečalo za 2 % (928 v letu 2020). Delež umrlih kolesarjev je v letu 2021 znašal 8,8 % med vsemi umrlimi. Kljub povečanju števila umrlih kolesarjev v letu 2021, se je skupni delež zmanjšal, se je v letu 2020 znašal 10,0 %.

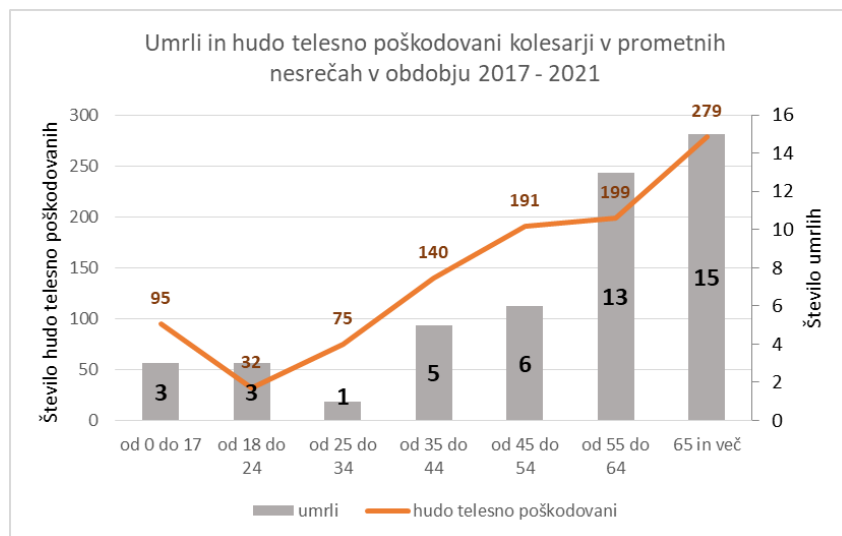

Delež umrlih kolesarjev v obdobju zadnjih 5 let znaša 9 % med vsemi umrlimi udeleženci. Iz zgornjega grafa levo vidimo, da kolesarji ne spadajo med najbolj izpostavljene kategorije udeležencev. Ravno obratno pa je pri deležu hudo telesno poškodovanih (graf zgoraj desno). V obdobju zadnjih 5 let je bilo največ hudo telesno poškodovanih ravno med kolesarji – delež med vsemi udeleženci je znašal 26 % (delež je v porastu). Sledijo mu vozniki enoslednih motornih vozil (24 %) in vozniki osebnih avtomobilov (19 %). Ranljivi udeleženci tako skupaj predstavljajo kar 63 % vseh hudo telesno poškodovanih.

2. Umrli in poškodovani kolesarji po starostnih skupinah v zadnjih petih letih

Starostni razred v letih	2017-2021		
	umrli	hudo telesno pošk.	lahko telesno pošk.
od 0 do 14	2	69	387
od 15 do 17	1	26	208
od 0 do 17	3	95	595
od 18 do 24	3	32	398
od 25 do 34	1	75	539
od 35 do 44	5	140	738
od 45 do 54	6	191	748
od 55 do 64	13	199	752
65 in več	15	279	782

Kolesarji kot udeleženci v cestnem prometu spadajo med ranljive skupine udeležencev. Predvsem ranljivi so kolesarji v starejših starostnih kategorijah. V obravnavanem obdobju je največ kolesarjev umrlo v najstarejši starostni skupini starih 65. let in več (15 umrlih) ter v starostni skupini med 55. in 64. letom starosti (13 umrlih). Tudi največ hudo telesno poškodovanih je bilo v najstarejši starostni skupini 65 in več let – 279 hudo tel. poškodovanih. Število lažje telesno poškodovanih je precej bolj izenačeno med starostmi skupinami. Med najmlajšimi kolesarji (otroci in mladostniki) so v zadnjem 5 letnem obdobju umrli 3 kolesarji, 95 je bilo hudo telesno poškodovanih, 595 pa lažje telesno poškodovanih.

3. Kolesar kot povzročitelj prometne nesreče v zadnjih petih letih

LETO	smrt		S hudo tel. poškodbo		S lahko tel. poškodbo	
	Povzr. DA	Povzr. NE	Povzr. DA	Povzr. NE	Povzr. DA	Povzr. NE
2017	4	7	123	66	442	417
2018	4	4	123	66	436	444
2019	7	2	144	56	536	399
2020	5	3	160	47	543	385
2021	3	7	166	62	558	393
2017	36%	64%	65%	35%	51%	49%
2018	50%	50%	65%	35%	50%	50%
2019	78%	22%	72%	28%	57%	43%
2020	63%	38%	77%	23%	59%	41%
2021	30%	70%	73%	27%	59%	41%
Povp. 2017-2021	51%	49%	70%	30%	55%	45%

Med 10 umrlimi kolesarji v preteklem letu je bilo 7 takšnih, ki niso povzročili prometno nesrečo v kateri so umrli. Povprečni delež povzročiteljev je v zadnjem 5 letnem obdobju precej izenačen, saj je delež kolesarjev povzročiteljev prometne nesreče v kateri so tudi umrli, znašal 51 %. Večji delež je med povzročitelji pri prometnih nesrečah s hudo telesno poškodbo kolesarja, saj je v letu 2021 delež hudo telesno poškodovanih povzročiteljev znašal 73 % (povprečje v obdobju 2017 – 2021 je 70 %). Pri lažje telesno poškodovanih kolesarjih, je delež povzročiteljev v letu 2021 znašal 59 % - povprečje za zadnjih 5 let pa znaša 55 %.

4. Vzrok za nastanek prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev v obdobju 2017 – 2021

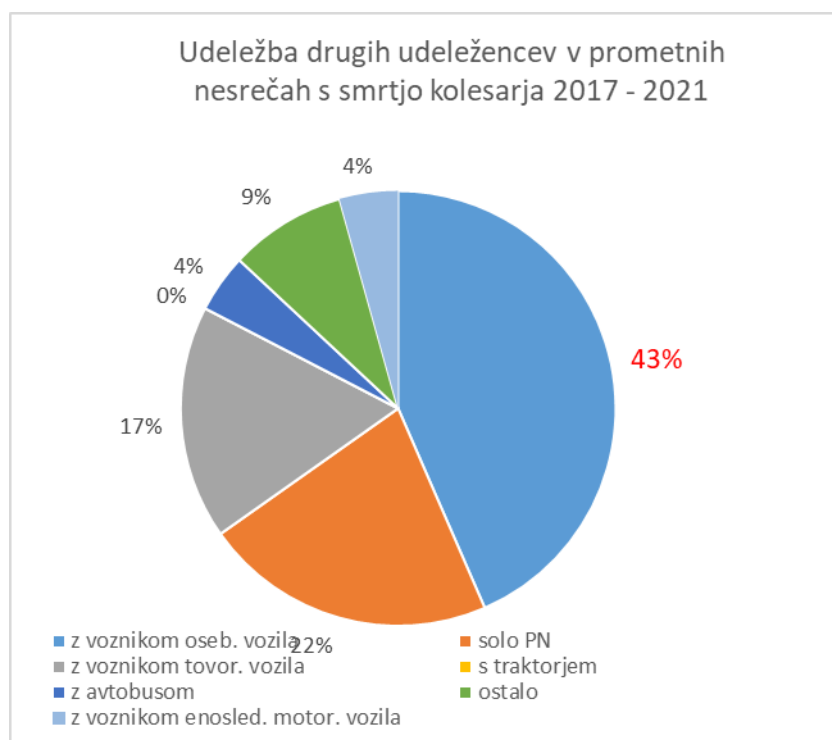
Vzrok PN	Prometne nesreče		Umrli kolesarji	
	Št. PN	Delež v %	Št. umrlih	Delež v %
neupoštevanje pravil o prednosti	1596	25%	17	37%
ostalo	1460	23%	4	9%
neprilagojena hitrost	1582	25%	8	17%
nepravilna stran/smer vožnje	1043	16%	7	15%
premiki z vozilom	353	6%	6	13%
nepravilno prehitevanje	215	3%	4	9%
neustrezna varnostna razdalja	118	2%	0	0%

Najpogostejši vzrok prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev je neupoštevanje pravil o prednosti – 25 %. Tu gre predvsem za ostale udeležence v cestnem prometu, ki odvzamejo prednost kolesarju. Sledi neprilagojena hitrost s prav tako 25 % ter nepravilna stran oz. smer vožnje – 16 %. Zaradi neupoštevanja pravil o prednosti umre tudi največ kolesarjev – v zadnjem 5 letnem obdobju jih je zaradi omenjenega vzroka umrlo 17 (37 %). Zaradi neprilagojene hitrosti je umrlo 8 kolesarjev (17 %) ter zaradi nepravilne strani / smeri vožnje je umrlo 7 kolesarjev (15 %). Zaradi omenjenih treh vzrokov je skupaj umrlo 70 % vseh kolesarjev v obravnavanem obdobju.

Vzrok PN	Prometne nesreče		Umrli kolesarji	
	Št. PN	Delež v %	Št. umrlih	Delež v %
neprilagojena hitrost	1421	38%	5	20%
nepravilna stran/smer vožnje	853	23%	6	24%
neupoštevanje pravil o prednosti	413	11%	9	36%
ostalo	793	21%	3	12%
neustrezna varnostna razdalja	93	2%	0	0%
nepravilno prehitevanje	44	1%	0	0%
premiki z vozilom	165	4%	2	8%

Najpogostejši vzrok pri prometnih nesrečah, ki jih je povzročil kolesar je neprilagojena hitrost s kar 38 % delež oz. vsaka tretja prometna nesreča, ki jo povzroči kolesar se pripeti zaradi neprilagojene hitrosti le-tega (1.421 prometnih nesreč). Sledi mu nepravilna stran oz. smer vožnje z 23 % (853 prometnih nesreč) ter neupoštevanje pravil o prednosti 11 % (413 prometnih nesreč). Največ umrlih beležimo zaradi neupoštevanja pravil o prednosti – 9 umrlih (36 %) ter po 6 umrlih (24 %) zaradi nepravilne smeri oz. strani vožnje.

5. Soudeležba v prometnih nesrečah s smrtjo kolesarja 2017 – 2021

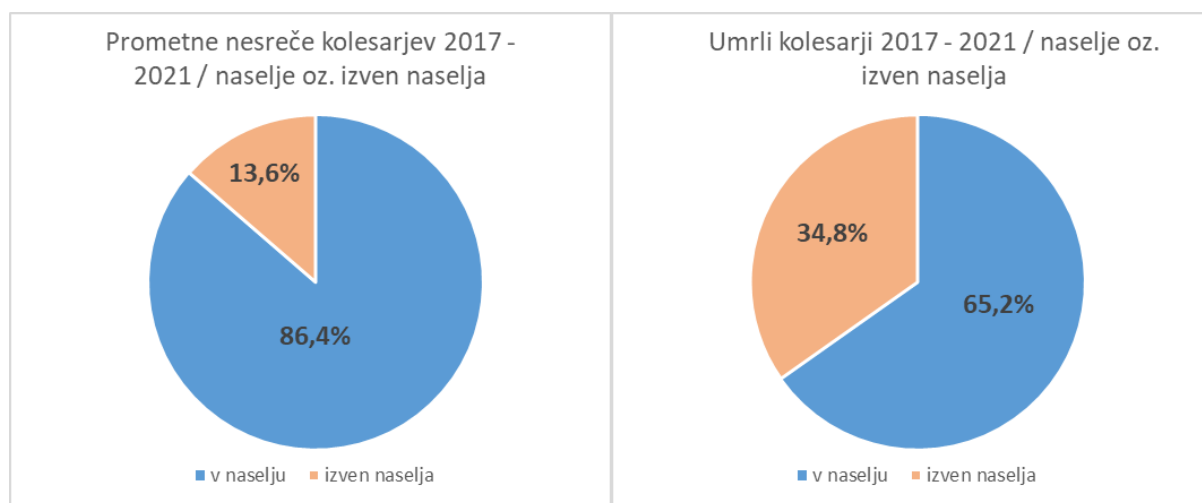
V zadnjem 5 letnem obdobju je bil v prometni nesreči s smrtjo kolesarja najbolj pogosto udeleženec voznik osebnega avtomobila in to v 43 % oz. v 20 prometnih nesrečah s smrtjo kolesarja. 22 % oz. 10 smrtnih prometnih nesreč je bilo takšnih, v katerih je bil udeležen kolesar sam ter v 17 % oz. 8 smrtnih prometnih nesrečah v katerih je bil udeležen voznik tovornega vozila. V dveh primerih je bil kolesar udeležen tudi z voznikom avtobusa in prav tako z motoristom. Z ostalimi udeleženci je bil udeležen v 4 smrtnih prometnih nesrečah (v enem primeru tudi 2 kolesarja skupaj). V letu 2021 je bil od skupno 10 prometnih nesrečah s smrtjo kolesarja kar 5x udeležen voznik tovornega vozila.

6. Uporaba kolesarske čelade v prometnih nesrečah

Vrsta pošk.	Uporaba čelade	2017	2018	2019	2020	2021	SKUPAJ	SKUPAJ v %
umrli kolesarji	neznano	4	1	0	0	1	6	13%
	da	1	2	3	3	2	11	24%
	ne	6	5	6	5	7	29	63%
hudo tel. pošk. kolesarji	neznano	11	9	16	19	11	66	7%
	da	76	88	64	80	118	426	42%
	ne	102	92	120	108	99	521	51%
lažje tel. pošk. kolesarji	neznano	95	104	86	60	87	432	9%
	da	424	471	402	419	419	2135	43%
	ne	540	502	447	449	445	2383	48%

Uporaba kolesarske čelade pri kolesarjih je ne glede na težo poškodbe približno enaka. Od leta 2017 dalje 63 % umrlih kolesarjev v času prometne nesreče ni uporabljalo kolesarske čelade. Delež je malce manjši pri hudo telesno poškodovanih in sicer 51 %, pri lažje telesno poškodovanih pa je delež neuporabe 48 %. Delež uporabe kolesarske čelade pri umrlih kolesarjih je v obdobju zadnjih 5 let 24 % (vsak četrti umrli kolesar ima čelado, delež uporabe se zmanjšuje!) ter pri hudo in lažje telesno poškodovanih 42 % oz. 43 %.

7. Prometne nesreče kolesarjev v ali izven naselja

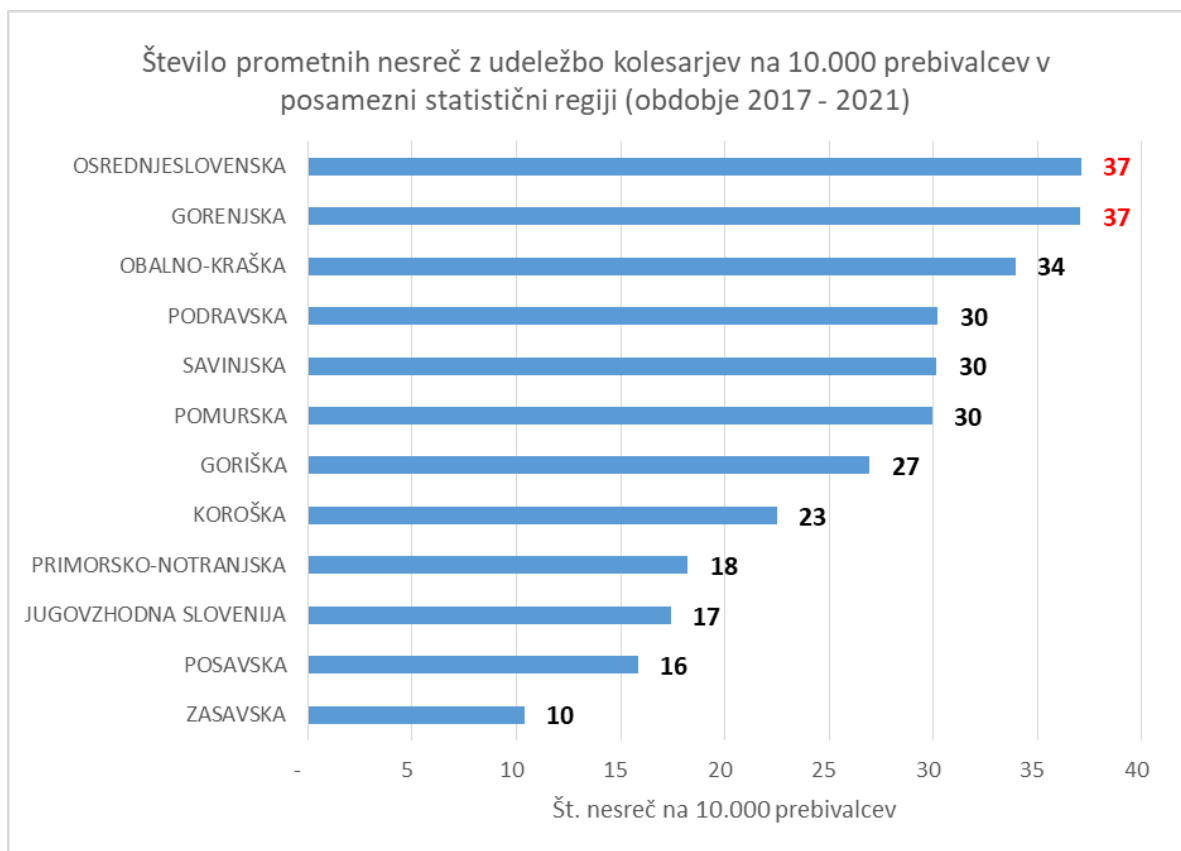
Kar 86,4 % prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev se pripeti na cestah v naselju kar pomeni, da so kolesarji precej bolj izpostavljeni za nastanek prometne nesreče ravno v naselju. Delež umrlih kolesarjev je manjši, od skupno 46 umrlih kolesarjev jih je 65,2 % oz. 30 umrlo na cestah znotraj naselij.

8. Kolesarji po spolu

LETO	SPOL	Umrli	Hudo tel. pošk.	Lažje tel. pošk.
2017	M	8	121	586
	Ž	3	68	273
2018	M	8	131	570
	Ž	0	58	310
2019	M	7	128	645
	Ž	2	72	290
2020	M	6	147	630
	Ž	2	60	298
2021	M	5	158	628
	Ž	5	70	323
SKUPAJ	M	34	685	3059
	Ž	12	328	1494
SKUPAJ V %	M	74%	68%	67%
	Ž	26%	32%	33%

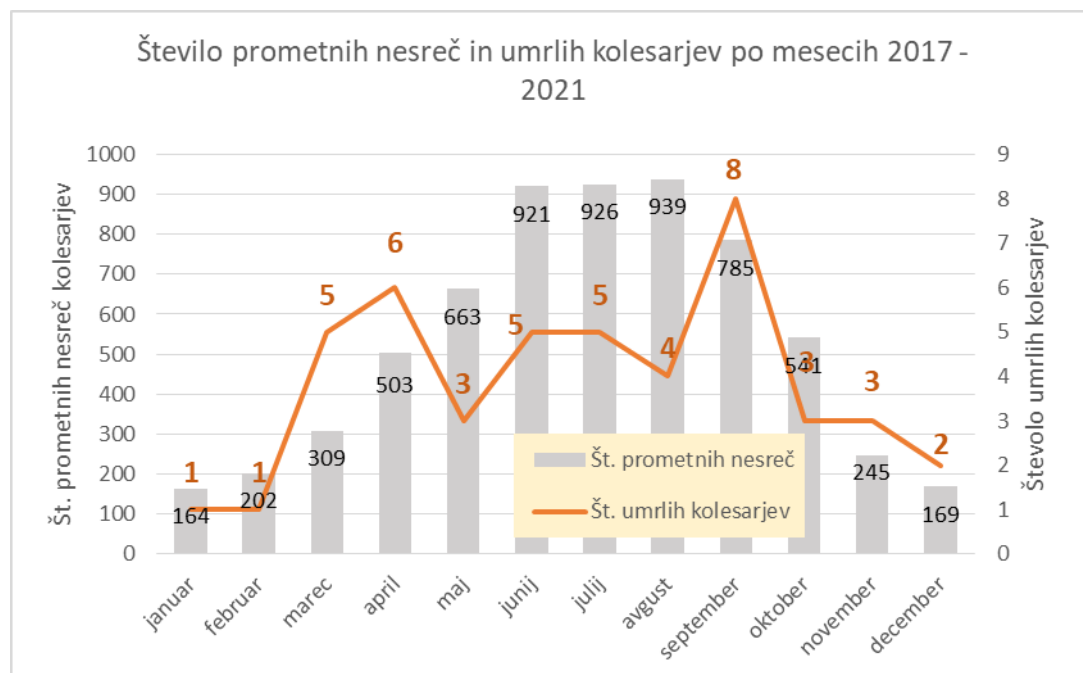
Od leta 2017 dalje, je od 46 umrlih kolesarjev kar 34 oz. 74 % bilo moških. Moški prevladujejo tudi pri številu poškodovanih kolesarjev – 68 % vseh hudo telesno in 67 % vseh lažje telesno poškodovanih je bilo moških.

9. Prostorska razporeditev prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev

Pogostost prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev je različna. Če primerjamo število prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev ter število prebivalcev v posameznih statističnih regijah (graf zgoraj) vidimo, da se statistične regije po pogostosti prometnih nesreč kolesarjev razlikujejo med seboj. Zasavska statistična regija ima najmanj prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev na 10.000 prebivalcev – 10 prometnih nesreč. Sledita ji posavska – 16 prometnih nesreč kolesarjev na 10.000 prebivalcev in jugovzhodna Slovenija – 17 prometnih nesreč kolesarjev na 10.000 prebivalcev. Ravno obratno je v gorenjski in osrednjeslovenski regiji. Število prometnih nesreč na 10.000 prebivalcev je v osrednjeslovenski in gorenjski statistični regiji skoraj 4 x večje v primerjavi z zasavsko statistično regijo – kar 37 prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev. V obalno-kraški statistični regiji je številka malce manjša – 34 prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev na 10.000 prebivalcev. Upoštevati pa je potrebno tudi dejstvo, da so po tem vidiku varnejše tiste statistične regije, ki imajo manjše število prebivalcev (pod 100.000). Prav tako je potrebno upoštevati geografski vpliv na kolesarjenje.

10. Časovna razporeditev prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev

Število prometnih nesreč kolesarjev je seveda odvisno od obdobja v letu. Največ prometnih nesreč kolesarjev se pripeti v najtoplejših mesecih in sicer med junijem in septembrom, najmanj pa v mrzlih mesecih, med decembrom in februarjem. V zadnjem 5 letnem obdobju je največ kolesarjev umrlo v mesecu septembru (8 umrlih) ter v mesecu aprilu (6 umrlih). Najmanj umrlih beležimo v januarju in februarju (po 1 umrli) ter decembru (2 umrli).

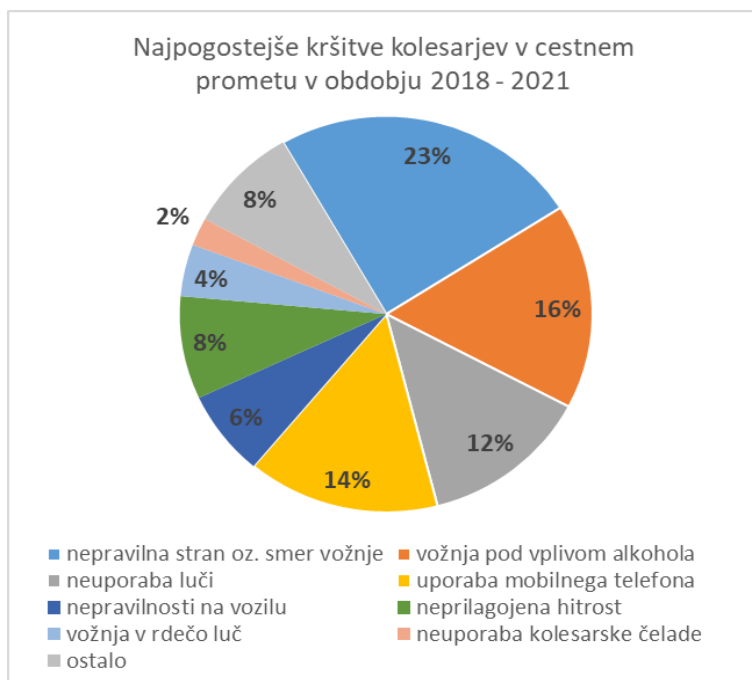
11. Vožnja pod vplivom alkohola

LETO	Št. prometnih nesreč	Posledice		
		Smrt	Huda tel.pošk.	Lažja tel.pošk
2017	107	1	24	74
2018	110	2	15	85
2019	138	0	27	100
2020	140	2	31	98
2021	149	1	20	109
primerjava 21/17	39%	0%	-17%	47%
primerjava 21/20	6%	-50%	-35%	11%

V letu 2021 so kolesarji pod vplivom alkohola povzročili 149 (140) prometnih nesreč oz. 9 prometnih nesreč več kot leto poprej. V lanskem letu je zaradi alkoholiziranega kolesarja umrl 1 udeleženec, ki je bil povzročitelj (kolesar). V prometnih nesrečah, ki jih je povzročil alkoholiziran kolesar, se je 20 (31) udeležencev hudo telesno poškodovalo – zmanjšanje za 35 %, 109 (98) udeležencev pa je bilo lažje telesno poškodovanih – zmanjšanje za 11 %.

12. Kršitve kolesarjev v obdobju 2018 – 2021

Policisti so v obdobju 2018 – 2021 pri kolesarjih ugotovili največ kršitev pri nepravilni strani oz. smeri vožnje (23 %), vožnji pod vplivom alkohola (16 %), uporabi mobilnega telefona (14 %) ter neuporabe luči (12 %).

13. Ključni podatki o prometni varnosti kolesarjev v obdobju januar – april 2022

Obdobje	Št. PN	Št. PN - povzr. kolesar	Posledice na kolesarjih		
			Smrt	Huda tel.pošk.	Lažja tel.pošk.
1.1. - 30.4.2021	255	150	0	45	170
1.1. - 30.4.2022	218	121	2	35	150
primerjava 21/22	-15%	-19%	200%	-22%	-12%

- Do vključno 30.4.2022 so bili kolesarji udeleženi v 218 prometnih nesrečah oz. 15 % manj kot v lanskem primerjalnem obdobju. V letošnjem letu sta umrla 2 kolesarja (v lanskem obdobju brez žrtev), hudo telesno poškodovanih je bilo 35 (45), število lažje telesno poškodovanih pa je bilo 150 (170);
- Vzroki prometnih nesreč – povzročitelj kolesar:

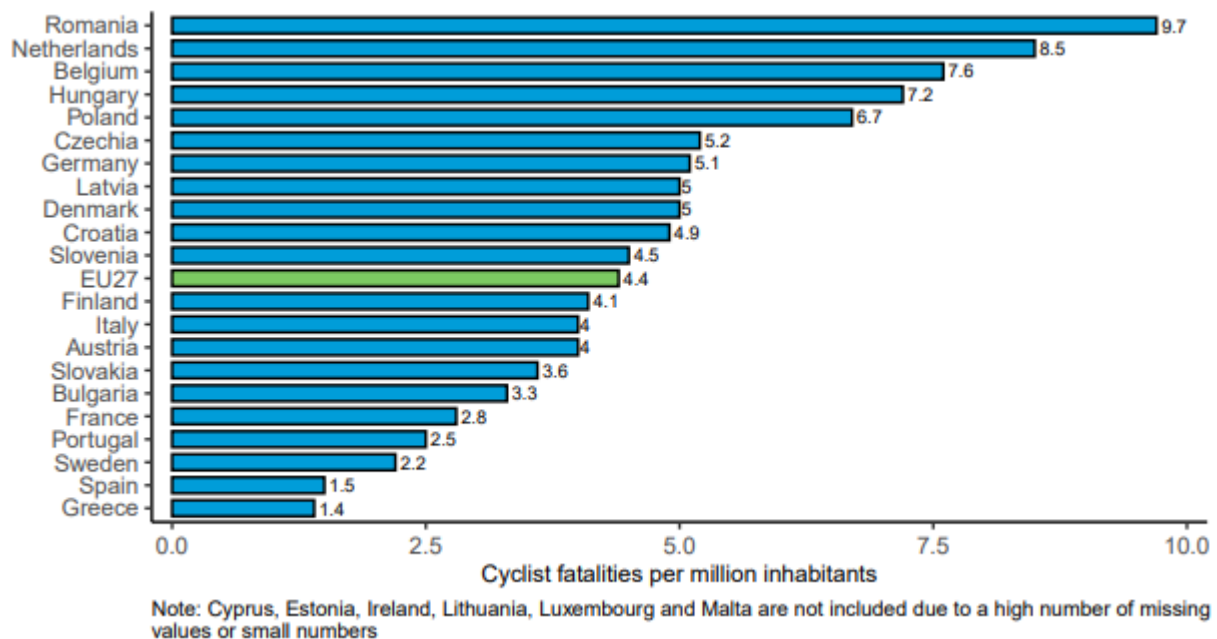
Vzrok za nastanek PN	Št. prometnih nesreč - povzročitelj kolesar
neprilagojena hitrost	51
nepravilna stran/smer vožnje	30
ostalo	13
neupoštevanje pravil o prednosti	11
premiki z vozilom	7
nepravilnost pešca	4
nepravilno prehitevanje	4
nepravilnosti na cesti	1

- 2 umrla kolesarja letos; 1 umrl v solo nesreči, drugi v trčenju z osebnim avtomobilom (čelada 50 %).
- Po do sedaj znanih podatkih, je 12 od 35 hudo telesno poškodovanih in umrlih kolesarjev v prometni nesreči uporabljalo zaščitno čelado;
- v letošnjem letu so umrla kolesarja sta bila stara 50 in 68 let. Podatkov o alkoholu ni.
- 3 mladoletni kolesarjev so bili letos huje telesno poškodovanih, 2 sta bila povzročitelja, prav tako sta 2 imela zaščitno čelado.

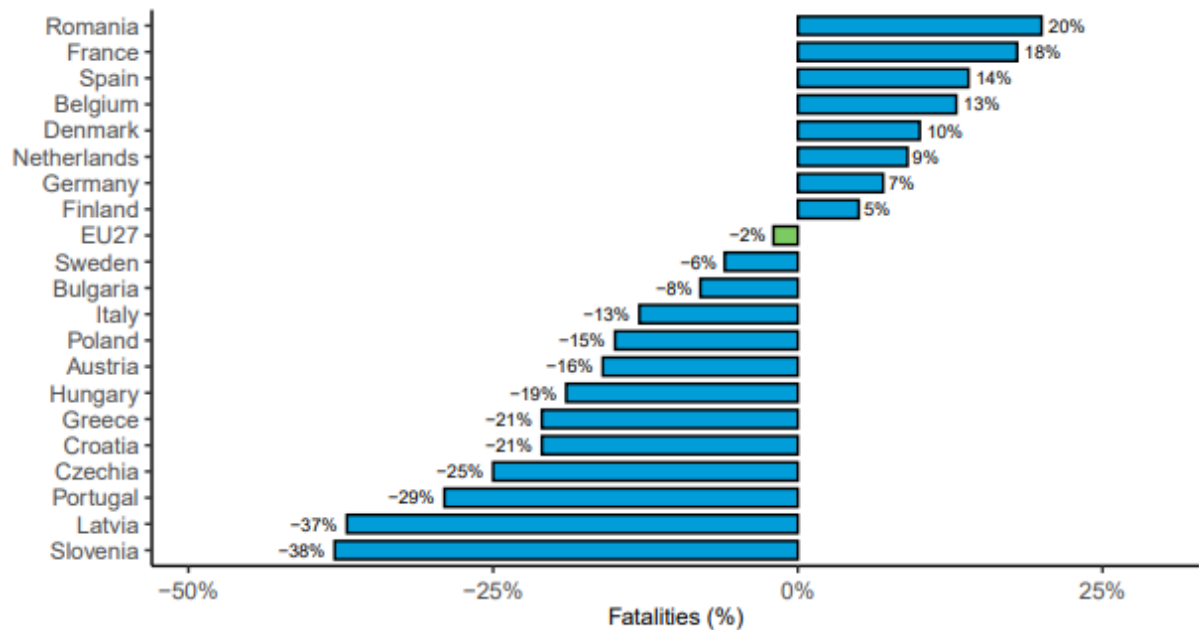
14. Mednarodna primerjava

Na splošno je število umrlih kolesarjev na milijon prebivalcev nižje na jugu in severu EU ter višje v vmesnih državah članicah EU. V obdobju 2017 – 2019 je bila umrljivost kolesarjev dvakrat višja na Nizozemskem in Romuniji od povprečja EU. V Grčiji in Španiji je bila trikrat nižja od povprečja EU. Upoštevati pa je potrebno tudi dejstvo, da v določenih državah bolj uporabljajo kolo kot v drugih. Tako npr. na Nizozemskem polovica prebivalcev kolesari 1x tedensko, v Španiji in Grčiji pa manj kot 19 %.

Na podlagi spodnjih podatkov, se Slovenija uvršča v povprečje EU, saj je v obdobju 2017 – 2019 povprečno na milijon prebivalcev umrlo statistično 4,5 kolesarja.

Število umrlih kolesarjev se je v približno polovici držav članic EU zmanjšalo, v drugi polovici pa povečalo. V zadnjem desetletju tako ni bil narejen napredek na področju kolesarjev, saj se je število umrlih med obdobjema 2010 – 2012 in 2017 – 2019 zmanjšalo le za 2 %. Je bil pa napredek narejen ravno v Sloveniji, saj smo država, ki je v omenjenem obdobju najbolj zmanjšala absolutno število umrlih kolesarjev in sicer za 38 %.

Notes:

- Countries that are not included in the Figure are Ireland, Lithuania, Malta and Slovakia because these countries have missing values in the time series 2010–2019
- Countries that are not included in the Figure are Cyprus, Estonia and Luxembourg because of small numbers

Večji problem je delež hudo telesno poškodovanih kolesarjev med vsemi udeleženci, ki je v Sloveniji v obdobju zadnjih 5 let znašal 26 %. V državah EU delež hudo telesno poškodovanih kolesarjev znaša med 8 % - 9 %.

Andraž Murkovič, Področni podsekretar, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Ljubljana, 5.5.2022